

УДК 343.163:343.132(477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.6.43>

КОЗАЧЕНКО А.О.

**ПРОКУРОР ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ****THE PROSECUTOR AS A SUBJECT OF CRIMINAL-PROCEDURAL ACTIVITY
IN CRIMINAL PROCEEDINGS AGAINST A SEPARATE CATEGORY OF PERSONS**

У статті доведено, що прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва у кримінальних провадженнях щодо окремої категорії осіб – це специфічний вид процесуальної діяльності прокурора, спрямований на реалізацію повноважень у обов'язку, передбаченому законом та необхідному для визначення ходу досудового розслідування, організацію швидкого, повного, всебічного і неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин учиненого кримінального правопорушення для надання зібраним доказам належної правової оцінки та забезпечення захисту конституційних прав і свобод особи, їх відновлення у разі порушення при проведенні процесуальних дій в рамках кримінального провадження, забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень, а також запобігання вчиненню кримінальних правопорушень особами щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Аргументовано, що кримінальна процесуальна діяльність прокурора в кримінальних провадженнях щодо окремої категорії осіб носить характер процесуального керівництва, оскільки: по-перше, прокурор є суб'єктом внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та керівником розслідування; по-друге, він формує підозру, погоджує клопотання про дозвіл на затримання, обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту, а також про застосування інших заходів, які обмежують права і свободи таких осіб шляхом організації ефективного досудового розслідування; по-третє, проводить досудове розслідування в суворій відповідності з вимогами закону з метою всебічного, повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження, забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень, формування належних, допустимих, достовірних і достатніх доказів для обґрунтованого твердження про вину осіб передбачених ст. 480 Кримінального процесуального кодексу України у вчиненні кримінального правопорушення. Такий підхід до функціональної характеристики діяльності прокурора в досудовому провадженні відповідає нормативному змісту п. 2 ст. 131-1 Конституції України, у якому зазначено, що прокуратура здійснює організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку.

Ключові слова: прокурор, кримінальна-процесуальна діяльність, кримінальне провадження, процесуальний порядок, окрема категорія осіб.

The article proves that prosecutorial supervision in the form of procedural guidance in criminal proceedings against a separate category of persons is a specific type of procedural activity of the prosecutor, aimed at the exercise of powers to the extent provided by law and necessary to determine the course of the pre-trial investigation, the organization of a quick, complete, comprehensive and unbiased investigation – the study of all the circumstances of a committed criminal offense in order to provide the collected evidence with a proper legal assessment and ensure the protection of the constitutional rights and freedoms of a person, their restoration in the event of a violation during the conduct of

procedural actions within the framework of criminal proceedings, ensuring the adoption of legal and impartial procedural decisions, as well as preventing the commission of criminal offenses by persons for whom a special procedure of criminal proceedings is carried out. It is argued that the prosecutor's criminal procedural activity in criminal proceedings against a separate category of persons has the character of procedural management, because: first, the prosecutor is the subject of entering information into the Unified Register of Pretrial Investigations and the head of the investigation; secondly, he forms a suspicion, approves a request for permission to detain, choose a preventive measure in the form of detention or house arrest, as well as apply other measures that limit the rights and freedoms of such persons by organizing an effective pre-trial investigation; thirdly, conducts a pre-trial investigation in strict accordance with the requirements of the law with the aim of a comprehensive, complete and impartial investigation of the circumstances of the criminal proceedings, ensuring the adoption of legal and impartial procedural decisions, the formation of appropriate, admissible, reliable and sufficient evidence for a substantiated assertion of the guilt of the persons provided for in Article. 480 of the Criminal Procedure Code of Ukraine in the commission of a criminal offense. This approach to the functional characteristics of the prosecutor's activity in pre-trial proceedings corresponds to the normative content of Article 2. 131-1 of the Constitution of Ukraine, which states that the prosecutor's office carries out the organization and procedural management of pre-trial investigations, the decision in accordance with the law of other issues during criminal proceedings, supervision of covert and other investigative and search actions of law enforcement agencies.

Key words: *prosecutor, criminal procedural activity, criminal proceedings, procedural order, separate category of persons.*

Розбудова в Україні правової держави, для якої людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю, висуває на перше місце у сфері правового регулювання суспільних відносин права та свободи людини і громадянина. Ці положення набувають особливого значення для кримінально-процесуальної діяльності, оскільки вона поєднана з втручанням в особисте життя громадян, обмеженням у випадках, передбачених законом, їх прав і свобод, застосуванням заходів процесуального примусу. Реалізація у кримінальному законодавстві принципів правової держави є органічною передумовою забезпечення прав і законних інтересів громадян, які залучаються до сфери кримінального судочинства.

Одним з державних інститутів, який здійснює нагляд за додержанням і застосуванням законів у державі є прокуратура України. Її діяльність багатопланова, і одним з напрямків цієї діяльності, є участь прокурора в кримінальному процесі [1].

Відповідно до ст. 131–1 Конституції України прокуратура здійснює організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку [2]. В той же час згідно із Законом України «Про прокуратуру» (ч. 1 ст. 25) [3] ця функція викладена іншим чином: «Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, користуючись при цьому правами і виконуючи обов'язки, передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» [4] та Кримінальним процесуальним кодексом (далі – КПК) України [5]». На сьогодні взагалі не регламентовано особливості здійснення такого нагляду, зокрема, той же порядок входження прокурора у приміщення органів правопорядку, які є режимними об'єктами, з метою здійснення наглядових повноважень, у тому числі щодо проведення там відповідних перевірок.

Як зазначає І. В. Рогатюк, кримінально-процесуальна діяльність прокурора – це врегульована кримінальним процесуальним законодавством діяльність спеціально уповноваженого державою суб'єкта, що здійснюється в чітко визначених законодавством межах, у відповідній процесуальній формі та з метою забезпечення реалізації завдань кримінального провадження [6, с. 46].

Така діяльність, як зазначає О. М. Толочко, змістовно охоплює такі конституційні функції органів прокуратури: підтримання державного обвинувачення та нагляд за додержанням законів органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство. Форми і методи виконання процесуальних функцій залежать від стадії кримінального процесу, на якій здійснюється діяльність прокурора. Наприклад, у досудовому кримінальному провадженні

прокурор діє передусім як організатор розслідування кримінальних правопорушень, відповідає за строк і якість їх розслідування та передачу матеріалів кримінальних проваджень до суду. Він процесуально керує досудовим розслідуванням. У судовому провадженні прокурор як рівноправна сторона процесу підтримує державне обвинувачення, а в разі прийняття судом незаконного або необгрунтованого рішення – має право оскаржувати його та відстоювати свою думку у вищому суді [7].

Законодавчо визначеним функціям прокурора відповідають напрями його кримінально-процесуальної діяльності – наглядовий (процесуальне керівництво досудовим розслідуванням) та обвинувальний (починаючи з повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення й до винесення обвинувального вироку суду). Проте серед науковців відсутня єдність думок щодо цього питання. В контексті нашого предмету дослідження розглянемо детальніше.

Відповідно до ч. 2 ст. 36 КПК України прокурор здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням [4]. У свою чергу, розглядаючи алгоритм участі прокурора у досудовому кримінальному провадженні, І. І. Шульган виділяє наступні процесуальні повноваження прокурора залежно від етапів досудового розслідування:

1) на початковому етапі кримінального провадження – з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань прокурор зобов'язаний забезпечити виконання вимог ст. 214 КПК України передусім стосовно порядку внесення даних до ЄРДР, строків цих дій, повноти відомостей, визначення підслідності тощо;

2) на етапі проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій: прокурор покликаний забезпечити правильність тактики і методики розслідування кримінальних правопорушень, планування слідчих дій, дотримання встановлених законом строків, а також неухильне додержання прав та законних інтересів учасників кримінального провадження;

3) на етапі повідомлення про підозру прокурор забезпечує своєчасність повідомлення про підозру, додержання вимог закону стосовно змісту повідомлення про підозру, зміни повідомлення про підозру, забезпечення прав підозрюваного та ін.;

4) на етапі закінчення досудового розслідування процесуальні повноваження прокурора здійснюються в одній із форм, передбачених ч. 2 ст. 283 КПК України. На вказаному етапі прокурор також повинен забезпечити відкриття матеріалів досудового розслідування відповідно до ст. 290 КПК України, вжити заходів, спрямованих на ознайомлення з матеріалами, зібраними стороною захисту [4; 8, с. 517].

З огляду на аналіз цієї та інших статей КПК України можна зробити висновок, що до компетенції прокурора у кримінальних провадженнях щодо окремої категорії осіб віднесено прийняття найбільш істотних рішень у кримінальному провадженні. Фактично прокурор уповноважений керувати усіма діями слідчого та надавати вказівки щодо ходу подальшого розслідування, проводити перевірку діяльності органів досудового розслідування.

На думку М. Й. Курочки і П. М. Каркача прокурорський нагляд – це самостійний вид державної діяльності. Його відмінність від інших видів діяльності визначається специфікою змісту. Зокрема, це перевірка додержання вимог законів, вжиття заходів щодо усунення виявлених правопорушень за допомогою засобів, наданих законом виключно прокуратурі [9]. За дослідженням Л. М. Кириї, у теорії права прокурорський нагляд визначено як регламентована законодавчими і відомчими актами діяльність прокурора, спрямована на виявлення та усунення порушень законності, захист конституційних прав та інтересів громадян, що виникає при здійсненні функцій прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів [10, с. 12].

У свою чергу, В. В. Луцик, наголосив, що концепція ч. 2 ст. 36 КПК України, за якою процесуальне керівництво розглядається як форма нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, істотно звужує конституційну функцію прокуратури, закріплену в п. 2 ст. 121 Конституції України, оскільки за змістом нагляд за додержанням законів є значно ширшим, ніж процесуальне керівництво, і відрізняється обсягом та характером повноважень прокурора, а також різним колом завдань, які передбачені для цих видів діяльності [11, с. 232].

Більш обгрунтовано розмежували ці поняття М. В. Руденко та В. П. Півненко, які зазначають, що прокурорське процесуальне керівництво під час проведення досудового розслідування – це, по-перше, самостійний напрям прокурорської діяльності, спрямований на забезпечення швидкого, повного, всебічного і неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин учиненого кримінального правопорушення для надання зібраним доказам належної правової оцінки,

що вказує на функціональний характер вказаної прокурорської діяльності. По-друге, якщо виконання прокурором функції нагляду за додержанням законів спрямоване на забезпечення законності всього досудового розслідування (дій і рішень всіх учасників цієї стадії процесу без будь-якого винятку), то виконання ним функції процесуального керівництва спрямоване лише на забезпечення швидкого, повного, всебічного і неупередженого розслідування кримінального правопорушення владними суб'єктами процесу – дізнавачами і слідчими, діючими вже в рамках забезпеченого прокурором режиму законності [12, с. 279].

Сутність прокурорського нагляду на досудовому провадженні, на думку О. Ю. Татарова, полягає, з однієї сторони, у спостереженні за тим, щоб органи і посадові особи, на діяльність яких розповсюджуються наглядові повноваження, дотримувалися покладених на них обов'язків та правил, а з іншої – у разі порушення цих правил – у своєчасному застосуванні заходів для відновлення законності з притягненням винуватих до відповідальності. При цьому об'єктом прокурорського нагляду є встановлений законом порядок вирішення заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та процес їх розслідування [13].

Найбільш дискусійним стосовно визначення поняття прокурорського нагляду є питання про віднесення його до процесуальної або ж непроцесуальної діяльності [14], а також пошуку критеріїв співвідношення прокурорського нагляду й функції процесуального керівництва досудовим розслідуванням [15, с. 183]. У зв'язку з цим, чинне законодавство потребує закріплення визначення поняття прокурорського нагляду та процесуального керівництва, а також вдосконалення та більш чіткого визначення функцій і повноважень прокурора на досудовому розслідуванні кримінальних проваджень.

Функція прокурорського нагляду за додержанням законів у досудовому розслідуванні реалізується здебільшого прокурором вищого рівня (керівником органу прокуратури), а функція процесуального керівництва – переважно прокурором, який здійснює повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні (процесуальним керівником). Зі змісту визначення про те, що процесуальне керівництво прокурора – це організація процесу досудового розслідування, визначення напрямів розслідування, координація процесуальних дій, сприяння створенню умов для нормального функціонування слідчих, забезпечення дотримання у процесі розслідування вимог законів [16, с. 120], стає зрозуміло, що цій прокурорській діяльності притаманні ознаки адміністрування, розпорядництва, а не нагляду. Керівництво – це різновид управління в структурі держави і суспільства, яке пов'язане з розв'язанням суспільно-управлінських завдань загальної компетенції. Керівник – посадова особа, яку наділено адміністративною владою щодо очолюваного нею колективу і яка здійснює внутрішньо-організаційне управління ним [17, с. 82].

Відтак, об'єднувати функції нагляду і процесуального керівництва чи ставити між ними знак рівності не можна. Адже прокурор (процесуальний керівник) в умовах сьогодення – активний учасник (організатор) процесу досудового розслідування і несе відповідальність за всі рішення, дії чи бездіяльність дізнавача та слідчого. Тобто він не є посадовою особою, яка наглядає за досудовим розслідуванням, умовно кажучи, як стороння особа [18, с. 6-7; 19, с. 165].

На підтвердження вищевикладеного, В. М. Юрчишин вважає, що процесуальне керівництво прокурора досудовим розслідуванням не є формою нагляду прокурора за його законністю, і, навпаки, нагляд за законністю не є формою процесуального керівництва. Процесуальне керівництво прокурора розслідуванням не має на меті виявлення порушень закону органами досудового розслідування та ініціювання питання про притягнення слідчих та їхніх керівників до юридичної відповідальності [20, с. 184].

Власне поняття процесуального керівництва досудовим розслідуванням, І. Гловюк, визначає як регламентовану нормами кримінального процесуального законодавства цілеспрямовану діяльність прокурора щодо організації швидкого та повного розслідування (у формі дізнання та досудового слідства) шляхом прийняття процесуальних рішень і забезпечення їх виконання [21, с. 83]. Схожої думки дотримується О. Попович, який визначає процесуальне керівництво як специфічний багатоетапний напрям кримінально-процесуальної діяльності прокурора, спрямований на ефективну організацію досудового розслідування з використанням комплексу владно-розпорядчих повноважень, якими він наділений [22].

У свою чергу, І. В. Рогатюк зазначає, що процесуальне керівництво – обвинувальний напрям діяльності прокурора на стадії досудового розслідування сутність якого складає регламентована Конституцією та законами України кримінальна процесуальна діяльність прокурора, що реалізується шляхом організації нагляду у кримінальному провадженні та є складовою публічного обвинувачення [6].

Звичайно, таке різноманіття поглядів переконує у складності наукового та практичного вирішення цього питання, що пояснюється універсальністю закріплених за прокурором повноважень. Залежно від ситуації, вони можуть застосовуватись як при здійсненні нагляду за додержанням законів усіма учасниками кримінального процесу, так і для реалізації процесуального керівництва окремими суб'єктами, які покликані здійснити швидке, повне і неупереджене досудове розслідування. Отже, враховуючи різні позиції вчених стосовно прокурорського нагляду маємо можливість дати власне її визначення. На нашу думку, прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва у кримінальних провадженнях щодо окремої категорії осіб – це специфічний вид процесуальної діяльності прокурора, спрямований на реалізацію повноважень у обсязі, передбаченому законом та необхідному для визначення ходу досудового розслідування, організацію швидкого, повного, всебічного і неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин учиненого кримінального правопорушення для надання зібраним доказам належної правової оцінки та забезпечення захисту конституційних прав і свобод особи, їх відновлення у разі порушення при проведенні процесуальних дій в рамках кримінального провадження, забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень, а також запобігання вчиненню кримінальних правопорушень особами щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.

У зв'язку з цим, пропонуємо доповнити новим п. 15-1 ч. 1 ст. 3 КПК України у наступній редакції: «Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням – процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні, що здійснюється ним шляхом реалізації повноважень у обсязі, передбаченому законом та необхідному для визначення ходу досудового розслідування, організації швидкого, повного, всебічного і неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин учиненого кримінального правопорушення для надання зібраним доказам належної правової оцінки та забезпечення захисту конституційних прав і свобод учасників провадження, їх відновлення у разі порушення при проведенні процесуальних дій, забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень».

Сьогодні прокурор – процесуальний керівник – ключова фігура досудового розслідування, відповідальна за забезпечення законності та якісного розслідування кожного кримінального провадження. У зв'язку з цим потрібно зазначити, що новації, введені Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р., спрямовані на переорієнтацію ролі прокурора (процесуального керівника) з епізодичного нагляду на безперервне керівництво ходом досудового розслідування конкретного кримінального провадження [8, с. 519].

Якісно нова роль щодо забезпечення законності в кримінальному провадженні визначена для прокурора як сильного і незалежного його учасника, рушійної сили кримінального процесу [23, с. 12]. Для успішного виконання вказаного обов'язку законодавець України наділів прокурора, який здійснює повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні, правом процесуального керівництва досудовим розслідуванням та запровадив у кримінальний процес принципи «незмінності прокурора» і «самостійності прокурора» (ч. 1 і 2 ст. 36, ч. 2 ст. 37 КПК України). Відтепер жодне з основних рішень дізнавача і слідчого у кримінальному провадженні без затвердження (погодження) його прокурором не набуває юридичної сили. За таких обставин зростає роль прокурора і його відповідальність саме за кінцевий результат кримінального провадження. Колишній епізодичний, вибірковий прокурорський нагляд перетворюється на безперервне процесуальне керівництво досудовим розслідуванням. Тепер прокурор не тільки наглядає за законністю, а й організовує процес досудового розслідування, а у подальшому – підтримує державне обвинувачення в суді, за необхідності бере участь на стадіях перегляду судових рішень. Таким чином забезпечується принцип незмінності прокурора на всіх стадіях кримінального провадження – від його початку до набрання судовим рішенням законної сили. Адже загальновідомо, що найкраще підтримує державне обвинувачення в суді той прокурор, який керував досудовим розслідуванням і разом зі слідчим збирав докази [19, с. 161].

Прокурорське процесуальне керівництво під час проведення досудового розслідування – це, по-перше, самостійний напрям прокурорської діяльності, спрямований на забезпечення швидкого, повного і неупередженого розслідування, дослідження всіх обставин вчиненого кримінального правопорушення з метою надання зібраним доказам належної правової оцінки.

Чинним КПК України визначені такі повноваження Генерального прокурора (виконувача обов'язків Генерального прокурора) у здійсненні досудового розслідування кримінального правопорушення, вчиненого окремою категорією осіб (ст. 480 КПК України), оскільки саме він

вносить відомості, що можуть свідчити про вчинення такими особами до ЄРДР (ч. 1 ст. 480-1, ч. 1 ст. 482-2 КПК України), здійснює письмове повідомлення про підозру (ч. 1 ст. 481 КПК України), погоджує клопотання про дозвіл на затримання, обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту, обшук, порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, а також про застосування інших заходів, у тому числі НСРД, що відповідно до закону обмежують права і свободи таких осіб (ст. 482-2 КПК України). Водночас, як стверджує Х. М. Танривердієв «...Такий законодавчий підхід містить значні корупційні ризики та загалом може призвести до неможливості притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України, навіть за вчинення кримінального правопорушення, жодним чином не пов'язаного із здійсненням його повноважень (наприклад, за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України)» [24, с. 8].

Таким чином, сутність прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва проявляється у безпосередньому спрямуванні прокурором з допомогою певних організаційних та процесуальних важелів (вказівок, доручень, процесуальних дій та рішень) ходу та перебігу кримінального провадження на стадії досудового розслідування, задля досягнення органом, який здійснює таке розслідування, конкретного результату у вигляді захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування. При цьому ефективність такої діяльності подвоюється, оскільки прокурор, на відміну від суто наглядових повноважень, бере активну участь у визначенні кола доказів, способів їх отримання у конкретному кримінальному провадженні, проведенні із зазначеною метою певних процесуальних дій, забезпечуючи одночасно законність дій слідчого та уповноваженого оперативного підрозділу під час вимушеного обмеження конституційних прав окремих осіб визначених ст. 480 КПК України.

Підсумовуючи проведені дослідження, слід констатувати, що процесуальне керівництво, в одиничному сенсі, становить діяльність прокурора у межах певного конкретно визначеного кримінального провадження, тоді як нагляд за негласною діяльністю може охоплювати безліч кримінальних проваджень та оперативно-розшукових справ. Закон України «Про прокуратуру» був би об'єктивнішим якби розкривав основні терміни з питань організації прокурорського нагляду за додержанням законів при проведенні негласних слідчих оперативно-розшукової діяльності, зокрема і органами Національної поліції України. Доцільно в цьому визначити поняття та сутність прокурорського нагляду у даній сфері, цілі, завдання, об'єкт, предмет і межі прокурорського нагляду за додержанням законів при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій органами Національної поліції України.

Список використаних джерел:

1. Бегма А. П. Прокурор як суб'єкт кримінально-процесуальної діяльності: автореф. дис...канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика, судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Київ, 2011. 23 с.
2. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
6. Рогатюк І. В. Процесуальна діяльність прокурора на стадії досудового розслідування : монографія. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. 544 с.
7. Толочко О. М. Процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні: структурно-функціональний аспект. *Вісник Національної академії прокуратури*. 2013. № 4 (32). С. 49–55.
8. Шульган І. І. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як окрема функція органів прокуратури. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія Юридичні науки. 2016. № 837. С. 516–520.

9. Прокурорський нагляд в Україні: підручник / М. Й. Курочка, П. М. Каркач ; за ред. проф. Е. О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛАВС, 2004. 424 с.
10. Кирий Л. М. Відомчий, судовий контроль та прокурорський нагляд за відмовою в порушенні кримінальної справи : автореф. дис...канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2007. 15 с.
11. Луцик В. В. Правовий статус та повноваження прокурора за новим КПК України. *Митна справа*. 2013. № 1 (85). Ч. 2. Кн. 1. С. 231–238.
12. Руденко М. В., Півненко В. П. Про сутність прокурорського процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 277–283.
13. Татаров О. Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС): монографія. Донецьк: Промінь, 2012. С. 526–527.
14. Маляренко В. Т. Щодо ролі прокуратури // *Голос України*. 2010. № 235. С. 49–50.
15. Кримінально-процесуальне право України: підручник / за ред. Ю. П. Аленіна. Харків: Одісей, 2009. 816 с.
16. Науково-практичний коментар: у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тацій, В. П. Пшонка, А. В. Портнов. Харків: Право, 2012. Т. 1. 768 с.
17. Юридична енциклопедія: в 6 т / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) [та ін.]. Київ : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. Т. 1: А–Г. 670 с.
18. Баганець О. Недоступна прокуратура: деякі міркування щодо оприлюдненого проекту Закону «Про прокуратуру», розробленого Адміністрацією Президента України. *Юридичний вісник України*. 2013. № 42. С. 6–7.
19. Руденко М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як нова функція прокуратури України: поняття, зміст і структура. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 160–168.
20. Юрчишин В. М. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.09. Запоріжжя, 2016. 443 с.
21. Гловюк І. Процесуальне керівництво прокурора досудовим розслідуванням. *Вісник прокуратури*. 2013. № 12. С. 79–88.
22. Попович О. В. Процесуальне керівництво прокурора у кримінальному провадженні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2015. 20 с.
23. Виступ Генерального прокурора України на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Перша річниця Кримінального процесуального кодексу України: здобутки і перспективи» 29 листопада 2013 року. *Вісник прокуратури*. 2013. № 12 (150). С. 5–13.
24. Танривердієв Х. М. Досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо народних депутатів України : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Київ, 2020. 20 с.